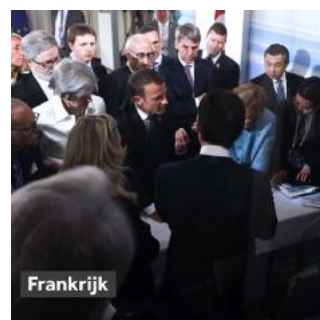

Programma van vandaag

- 01** **10 min.**
Framing
Wat is framing, hoe werkt het en waarom is het belangrijk voor je communicatie?
- 02** **40 min.**
Armoedeframes
Welke frames sturen mee in de beeldvorming en wat kun je daar zelf mee?

uiteindelijk...
is élk beeld
een ander
perspectief

”

Het gaat niet om
wat je **zegt**,
maar om wat
mensen **horen**.

Frank Luntz

Een **verhaal** met specifieke **woorden** en **beelden** dat bepaalde delen van de werkelijkheid **belicht** en andere delen **naar de achtergrond plaatst**.
Daarmee stuur je naar een specifieke **interpretatie**.

€ 0,15

Patiënt moet rekening van de dokter navlooiën

LAURA SCHALKWIJK

TILBURG |

Twee grote zorgverzekeraars doen een beroep op patiënten in de bestrijding tegen fraude en onjuiste zorgnota's. Ze vragen hun verzekerden alle rekeningen te controleren. CZ wist zo in 7 maanden tijd al bijna 600.000 te veel berekende euro's op te sporen. Bij de zorgverzekeraar kunnen klanten het sinds augustus eenvoudig aangeven als een rekening niet klopt.

Het PAROOL

€ 0,15

Patiënt helpt bij opsporen fraude

LAURA SCHALKWIJK

TILBURG - Twee grote zorgverzekeraars doen een beroep op patiënten in de bestrijding tegen fraude en onjuiste zorgnota's. Ze vragen hun verzekerden alle rekeningen te controleren. CZ wist zo in zeven maanden al bijna 600.000 te veel berekende euro's op te sporen. Bij CZ kunnen klanten sinds augustus eenvoudig aangeven dat een rekening niet klopt. Via de beveiligde 'Mijn CZ'-internetpagina kan een verzekerde alle

Framework

Ontkennen is erkennen

Minister Carola Schouten:
'Armoede is niet je eigen
schuld'

Mensen in armoede zijn
zielig, of een profiteur

Armoede is geen puur
financiële kwestie, zegt deze
wetenschapper: 'Kijk ook
naar uitsluiting'

Een uitkering
is een lekkere
hangmat.

#datkantochnietwaarzijn

Programma van vandaag

01

Framing

Wat is framing, hoe werkt het en
waarom is het belangrijk voor je
communicatie?

10
min.

02

Armoedeframes

Welke frames sturen mee in de
beeldvorming en wat kun je daar
zelf mee?

40
min.

Wat hebben we **gedaan**?

Kwalitatieve inductieve framinganalyse

Focus op zo veel mogelijk
verschillende frames die er
zijn, ongeacht of ze kloppen

Frames omschrijven, typerende
woorden verzamelen en
beoordelen van effect frame

Met *open blik* destilleren van
bestaande bronnen: kranten,
sociale media, websites, online
nieuws en politieke partijen

En dat levert
waardevolle frames
en lastige frames op!

Frame 'Aankoopprikkel'

Verbod op Pay Now, Pay Later

We willen een Europees verbod op lootboxes en buy now pay later en strengere regels voor finfluencers: verleidingstechnieken om meer en risicovol te consumeren en beleggen, meer online te zijn en meer data te geven.

Frame 'Ikke ikke ikke'

De Amerikaanse hoogleraar sociologie Matthew Desmond (Princeton) baarde vorig jaar opzien door nog een stap verder te gaan. In zijn boek *Poverty, by America* schreef hij dat rijke, westerse landen best armoede kunnen uitbannen als zij dat willen. Het gebeurt niet, zegt hij, omdat de midden- en hoge inkomens niet bereid zijn om zelf de prijs te betalen.

Frame 'Catch 22'

SOCIAAL.NET

Het is treffend dat deze vormen van solidariteit soms afgestraft worden. Vang je bijvoorbeeld familie of vrienden bij je thuis op, dan riskeer je als samenwonende beschouwd te worden in plaats van als alleenstaande. Dit kan leiden tot vermindering of wegvallen van uitkeringen en sociale voordelen.

Frame 'Doolhof'

Team Basisinkomen @basisinkomen · 11 dec. 2025

1.500.000 mensen kunnen niet rondkomen en leven in relatieve armoede. Er bestaan veel regelingen om te helpen. Maar wie probeert hulp te krijgen, komt snel in een bureaucratisch **doolhof**. Het zou veel eenvoudiger zijn als de landelijke basis op orde is.

Frame 'Ivoren toren'

avans
hogeschool

Maar het probleem strekt verder dan geld, blijkt uit ons onderzoek waarin de ervaringskennis van families met intergenerationele geldproblemen centraal staat. **Mensen die leven in armoede worden vaak niet gehoord. Mensen mét geld beslissen over mensen zonder geld.** Het huidige systeem van beleidsontwikkeling en bestuur is ingericht door theoretisch opgeleiden met hoge inkomens. Daardoor is het gebaseerd op hún manier van denken, hún leven en hún belangen.

nrc

Maar als politici armoede echt zo erg vinden, waarom maken ze dan nooit plannen om die volledig uit te bannen? Kunnen ze dat niet, of willen ze het niet?

Het kan wel, zeggen economen. Althans: „Je kunt een heel eind komen”, zegt Egbert Jongen, hoogleraar economie en sociaal-economisch beleid aan de Universiteit Leiden. „De overheid kan het grootste deel van de Nederlanders boven de armoedegrens trekken.” Simpelweg door uitkeringen of toeslagen genoeg te verhogen. Al zullen er altijd mensen overblijven, denkt Jongen, die niet de uitkering of toeslagen aanvragen waar ze recht op hebben.

Frame 'Politieke keuze'

Frame 'Veelkoppig monster'

Armoede in Nederland is meer dan een tekort aan geld, stelt Custers. Het is een stapeling van tekortkomingen: te dure woningen, ongelijke onderwijskansen, hardnekkige schulden en grote gezondheidsverschillen. Mensen met een laag inkomen leven gemiddeld 21 jaar korter in goede gezondheid en sterven tot negen jaar eerder dan hun rijkere landgenoten.

Trouw

Frame 'Postcodeloterij'

BNNVARA

**Gemeentelijke armoederegelingen:
complex, versnipperd en ongelijk
verdeeld**

Frame 'Geen armoede hier'

Wellicht moeten de mensen die in Nederland in armoede leven maar een op hun grote tv scherm of anders de veel te dure mobiele telefoon met duur abonnement maar eens kijken hoe mensen in Sudan of Jemen leven. Armoede in Nederland is klagen op zeer hoog niveau. Mensen die ik ken en in de problemen raken drinken, roken, hebben huisdieren en zitten onder de dure tattoos.

Frame 'Kosten van armoede'

Vergeet niet, zegt Rabo-econoom Ester Barendregt, dat het wegnemen van armoede ook veel oplevert. „De maatschappij maakt heel veel kosten om de problemen rond armoede op te vangen.” Mensen in armoede hebben bijvoorbeeld vaker een slechte gezondheid en mentale problemen, wat tot hogere zorgkosten leidt. „En het leidt tot onderbenutting van talent”, zegt Barendregt.

nrc

Frame 'Uitgestoken hand'

Pieter van den Hoogenband verrast daklozen: 'Een zwaar leven? Valt wel mee, ik heb nou twee toetjes'

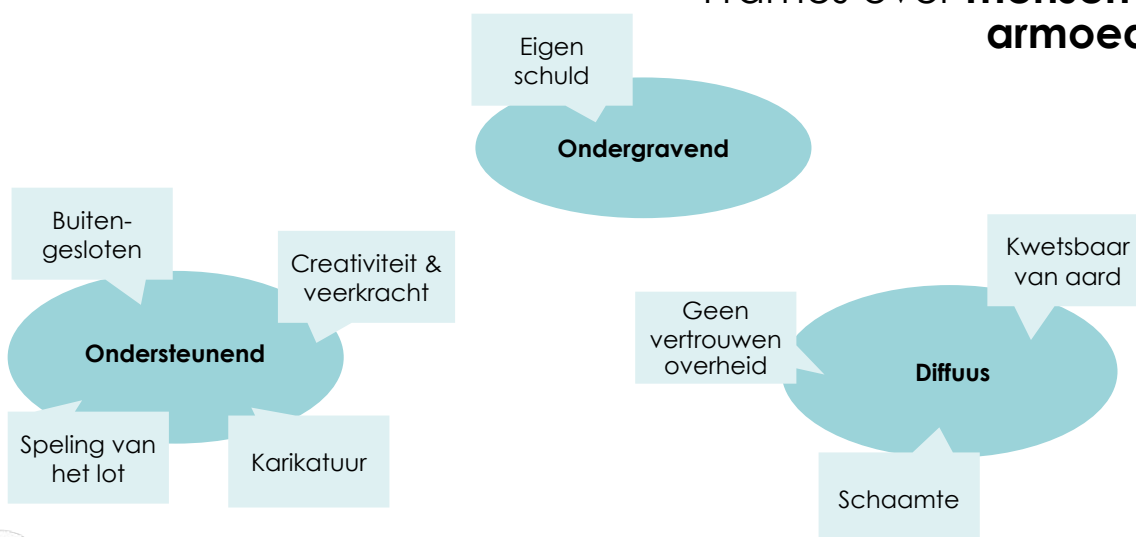
De Geluksbus van de Staatsloterij bezoekt maandag Inloophuis 't Hemeltje in Eindhoven. Drievoudig olympisch kampioen Pieter van den Hoogenband kwam met cadeautjes én serveerde een 'hemels' dessert.

Niet iedereen loopt warm voor het bezoek van de zwembkampioen uit Waalre. „Ik vind er geen reet aan”, is het enige dat een bezoeker kwijt wil. Haar tafolgenoot is ook al niet erg spraakzaam. Hij heeft wel wat anders aan zijn hoofd: „Weet jij hoe het is om al twaalf jaar op straat te leven? Ik ben moe, koud en uitgeput.” Een zwaar leven dus? „Nou ja, dat valt ook wel weer mee. Ik heb twee toetjes.”

Frames over mensen in armoede

Shir Romano Diego

Miss moeten ze gaan werken...ipv lui op de bank gaan zitten !

Klagen dat ze niks hebben en in armoede leven,moet je er wat aan doen en gwn gaan werken zoals ieder andr..k werk ook gwn 38 uur per week...k zou niks anders willen !

K heb geen medelijde met ze !

Frame 'Eigen schuld'

Frame 'Speling van het lot'

Simpele pech. Schulden beginnen vaak met simpele pech. Je wordt ziek, gaat scheiden of verliest je baan. Als je tijdelijk de rekeningen niet kunt betalen, lopen de kosten razendsnel op, terwijl niemand vraagt hoe het écht met je gaat. Wij keren het systeem om: geen verdienmodel op ellende, maar een overheid die als eerste de hand uitsteekt. Vroeg, vriendelijk en vastberaden.

Frame 'Kwetsbaar van aard'

De olifant in de kamer

Er staat een olifant in de kamer als het om schuldenaanpak gaat, zegt Jungmann. "We benoemen niet dat schulden ook veroorzaakt worden door persoonlijkheidskenmerken. En doordat we het niet benoemen, maken we er ook geen beleid op."

Hoogleraar Kim Pijnenburg [toonde in 2018 al aan](#) dat mensen met weinig zelfcontrole en emotionele stabiliteit tien keer vaker in de schulden belanden dan mensen met veel controle en stabiliteit. Het gaat om het vermogen om te kunnen plannen en verleidingen te weerstaan.

Honderdduizenden basisscholieren presteren slechter door armoede: 'Het kind slaapt soms op de grond thuis'

AMSTERDAM - Een kwart van de basisschoolleerlingen heeft last van stress, vooral door geldgebrek thuis. Dat meldt het Jeugdeducatiefonds. De organisatie en scholen werken intussen keihard om alle kinderen gelijke kansen te bieden.

Frame 'Buitengesloten'

Kinderen die opgroeien in armoede gaan bijvoorbeeld ook minder vaak naar een verjaardag omdat ze geen cadeautje kunnen meenemen. Soms blijven kinderen ook thuis van school op hun verjaardag omdat ze niet kunnen trakteren. Of ze zijn ze er niet met carnaval omdat ze geen verkleedkleding kunnen kopen. Armoede kan zo leiden tot een sociaal isolement.

Frame 'Creativiteit & veerkracht'

**DE GROENE
AMSTERDAMMER**

Wat het meest mist in de bestudeerde kranten is de stem van mensen in bestaansonzekerheid zelf. Die paar keer per jaar dat ze aan het woord komen, gaat het vooral over hun problemen. Hun creativiteit en (veer)kracht komt spaarzaam aan bod. Hun expertise wordt niet gevraagd. Als er energie bespaard moet worden, worden zij niet om tips gevraagd. Terwijl zij toch al jaren de echte experts in energie besparen zijn.'

Frame 'Karikatuur'

Marleen heeft geldzorgen en alles wat daarbij komt, maar ze is geen boze vrouw die nooit plezier of lol heeft. 'Waarom mag ik niet lachend op de foto', vraagt ze zich af. Het zijn twee totaal verschillende werelden, die van de journalist en die van de mensen die geen geld hebben om een krant te kopen. De journalist zoekt naar het afwijkende, vaak negatieve, en herhaalt daarbij juist karikaturen. Die stereotypen zijn voor

**DE GROENE
AMSTERDAMMER**

Frame 'Geen vertrouwen in overheid'

Mensen met een laag inkomen kunnen zorg-, huur- en kinderopvangtoeslag aanvragen. Dit vangnet is foutgevoelig, waardoor mensen soms geld moeten terugbetalen. Dit, en bijvoorbeeld het toeslagenschandaal, schrikt sommige mensen af om toeslag aan te vragen.

Frame 'Schaamte'

De Telegraaf

„Vaak blijf ik thuis, ga ik nergens heen”, vervolgt Ron. „Of ik race door de winkel omdat ik gewoon heel onzeker ben. Als ik geen deo heb en ik ruik mezelf, ben ik bang dat anderen mij ook ruiken. Soms wordt er achter je rug over je gepraat. Eén keer hoorde ik: 'Het lijkt wel een zwerver'. Dat maakte me zo depri. Het liefst ga je dan in een hoekje zitten waar niemand je ziet en ruikt.”

Al deze framinginzichten in 3 punten

Focus op de systematiek die niet werkt

Kies een frame dat systeemproblematiek toont en expliciteer de oplossing die nodig is (zoals: versimpelen regels). Wie is hierbij verantwoordelijk? Ook expliciteren! Benadruk telkens wat de *bedoeling* is van het systeem versus de *praktijk*.

Armoede overkomt wie dan ook

Geef voorbeelden van hoe armoede ontstaat door scheidingen, werkloosheid, schulden, vette pech of door uitbuiting. Focus ook altijd op werkende armen.

Zoom in èn zoom uit

Combineer concrete verhalen met een uitgezoomd perspectief om te voorkomen dat mensen het als een *individueel* probleem gaan zien.

Wil je samenwerken aan betere beeldvorming?

Neem contact op met programmaleider Bas Pieck en communicatieadviseur Roos Stalenhoef

 info@kansfonds.nl

 035 - 624 96 51

kansfonds.nl/beeldvorming

